

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pečl.

Predplata a poštarinom stoji 2 for., a seljake samo 1 for. za cijelu godinu. Razmjerno 1 for., a seljake 50 novč. za pol godine. Izvan Carevine više poštarina. Gdje se najčešće najmanje 8 seljaka te su voljni, da im list pošalju svim ukupno pod jednim zavojem i imenom, davat ćemo za 70 novč. na godinu svakomu. Novci se šalju kroz poštarsku *Namještitcu*. Ime, prezime i najbližu Poštu valja jasno ornaditi. Komu List nedodje na vrijeme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se, neplaća nikakva poštarina, napisav izvana *Reklamacija*. Tko List prima i drži, ako je pošten, to ga i plaća.

Izlazi svaki 1. i 16. dan mjeseca.

UREDNIČTVO I ODPRAVNIČTVO.

našaj se

Corcia Stadion N. 42.

Pisma se šalju platjena poštarino. Vjesti, dopisi i drugi episi štampaju se ili u ološiti ili u izvadku, naima prema svojoj vrijednosti i smjeru ovoga Lista. Nepodplatni se dopisi neupotrebljuju. Osobna napadanja i čisto sukromne stvari nenalaze mjesta u ovom Listu. Priobšena se pisma tiskaju po 25 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 50 novč., a svaki redak svuše 25 novč. i u slučaju opoavanja po što se pogodbe oglašnik i odpravničtvo. Doplat se nevradaju. Uredništvo i odpravničtvo, osim izvanrednih slučajeva, nedoplatju, nego putem svoje *Isitnice*.

Poziv na predplatu.

Molimo svo našo p. n. predplatniko, da nam predplatu za drugo polu-ljetje čim prije poslati izvole.

Preporučamo ujedno što vruće svim onim našim predplatnikom koji nam štogod duguju za ovu ili prošlu godinu, da odmah učine svoju dužnost, da uzmognomo ovaj pučki list bez skrbi noovisno i neustrajivo ravniati i uradjivati.

U Trstu, 1. Oktobra 1883.

Uredništvo.

Hajka na hrvatske istarske popove.

Tko je u poslednje doba čitao porečku *„Istriju“*, sigurno je opazio kako je ona žestoko, kako bezobzirno, napadala na našu stranku osobito pak na naše popove. — Niti jedan broj toga lista, nije iz Coanove tiskare izšao, a da nebi zasofljen bio kojim ostrim člankom punim laži, klevetah na naš list, na našu stranku, na našu popove!

Da je porečka lažtorba samo na naš list napadala, nebi nas bila glava zabolila; ona i onako živi zato, da naš list napadnu, da ga tobože izluma i iz *„najzabavnije kazivice“* u koju se uvukao, — kako to ona negdje roka, — pa pri tom nemožemo joj zato zamjeriti, niti imamo šta protu tomu s jednog razloga, što se je nimalo nebojimo. Ali da si ona osobitim ciljem odabrala naše rodoljubne popove, tražeć, da ih na kojigod način pred narodom diskreditira i tim uguši čiel naš pokret i budući se sviest naroda našega u Istri, to mi nemožemo i neamlijsmo mučed predi.

Način kojim ona hoće, da svojo crne osnove ostvari tako je neplemenit, toll podal, da mu mi para, u koliko nam je poznato, u nikoga naroda, u nikoje političke stranke naći nemožemo. — Ona nije vodila boj protu načelom našim, kako to političke stranke čine, ona je vodila boj na pojedine pristae naše stranke i narodnosti!

U svojoj zaslepejnosti nije *„Istrija“* o naših člancih razmišljala niti ih ikada temeljito pobiti nastojala, ona je uvijek samo pitala tko je ovo ili ono napisao. tko ovo ili ono rekao; pa kad je u blizini naša gdjejed kakova popa koji s njom u latu tikvu nepuše, daj po njemu, pri laži i klevetom barem osobu njegovu kad se ništa nemože protu onomu što je on tobože napisao ili rekao.

U taj horbi protu našim popovom, nije njoj ništa svela ostalo, sve čim se pošten čovjek podičiti može, bacila je ona pod noge, u blato: čast, poštenje dobar glas pojedince i tim ista vjera naša postula je sramotnom lukom u stupovih tog opladala pravog liberalizma, a to samo zato, da uzmogne u hrvatskog seljaka uzdrmati štovanjem koje on goji do popovah svojih, do vjere svoje. — Laž, kleveta, povora bile su sienjono oružje to delje u boju za svoju *„avia cultura“*! Našu poštivnost patriotizam. Ičajnost našu, te krieposti poštenih ljudi i čestitih državljanah postale su najjednom za *„Istriju“* neoprostive

grieha, a laždavstvo rođa i jezika i majčina nulteka, nemoralnost, beznačajnost postale su nasledovanja vriedne krieposti!

Tukva je eto bila taktika porečkih *Istrije* u borbi protu narodnosti našoj, takvo njezino izabrano oružje! Da taj način vojevanja nije bez posledicah ostati mogao, pokazalo se najbolje za vrijeme izbora za pokrajinski sabor. — Poovanje, javno napadanje i sramotjenje, da i pljuvanje na ljude naše stranke, na sve što nije preko mora školjilo osobito pak na popove naše postala su svakdanjom zhabvom naših civiliziranih sugradjanah, tih depositirah starodavne nepriepodobivo kulture! Ta moderna zabava u kratko sa ulice uvuče se i u društvo i u samu saboraku dvoranu u Poreču, gdje je svoj vrhunac postigla sramotnijom naših zastupnikah, ali ta zabava na našu utjehu, dovela je napokon ipak i urednika porečkog blar lista na obuzeniliku klupul!

Pitali da sad tkogod, čemu toliko ogorčenost, čemu toliko surovost naših „liberalnah“ u borbi protu nam gorokukim? Zar možda razvikanoj kulturi štogod prieti od našega jezika, zar je zbilja moguće, da mi „divljaci“ barbari štogod naškodimo „starodavnoj“, ukorenjenoj skulturi naših protivnikah? Zar smo se možda mi u njihove poslove mješali, zar smo možda bijeli, da koga Talijana pohrvatimo, da u kojom talijanskom gradliku hrvatsku školu ustrojimo? Ne, od svega toga ništa! Mi smo se uviek samo kod kuće branili, za svetu stvar se zauzeli, za jezik svoj, za ime, koje smo od djedovah naših imali, a protivnici naši bili su, i jesu još uvijek, oni, koji su za našim zemljilistem posizali, oni su bili, i jesu još uvijek, oni, koji su nam u našoj kući o glavi radili; jer nigdje nije bilo borbe, gdje sami Talijani stanuju već svugdje gdje Hrvati ili Slovenci. Iz toga se dake vidi, da „mestatori“ nismo mi, kako to *„Istrija“* tvrdi, već je to ona sama i njezina svojta. *„Istrija“* si je utavila u glavu, da je *„Istrija“* talijanska zemlja, pa, prem dobro znade, da Talijanci u njoj niti trećinu pučanstva nesačinjavaju, hoće svom silom da uništi, uguši u prvoni početku naš najnovij polkret. — Znajudi pak, da za sad, žalibože, nelmamo oslm popovah, toliko inteligencije, koliko bi je trebalo, da se narod uzmogne u kratko probuditi, osvjestiti i uspiješno vojevati protu surovom tom napadaču, napisala je *„Istrija“* osobno na popove, te na celu, jedine reprezentante buduće se hrvatske ideje, u nudi, kad one uništi, da je uništila sve što joj na putu stajalo. Nu pošto ta njezina nuda i želja nelma nikakova temeljna pošto se ne osniva na prostom egoizmu i požudi za gospodarenjem, neda se tako lahko otvoriti na pošten način, i budući, da se protu istini i pravu nemože drugim vojevati neg laži i klevetom, to je *„Istrija“* posegla za tim jednini sredstvom, pa liberalna, kako je do korenna, pod devizom „il sine qua non“ mezzidignala križarsku vojnu na naše ljude naimaše poštena i domoljubna popove.

Evo zašto toll surova borba se toll neplemenitim oružjem bije!

Žalibože, ne da se tajili, da nije žetlinom kojom je napadala ipak koga ustrajala, osobito med starjimi našim, koji se onda ili povukao u kut i ostavio malodu-

šan protivnikom široke polje, ili pak koga našla (tih ima hvala Bogu vrlo malen broj), koji odprje nastalan i nedostatno podučeni, pokronu kabanicom i stao otvoreno, zajedno sa *„Istrijom“*, protu nam raditi. — Da i takvih nije bilo za poslednje borbe, bolje bi bili prošli, niti bi se *„Istrija“* bila onako s nami podrugivala! Medjutim za onim, koji su nas u poslednjom času ostavili, mi nežalimo; oni bi nas bili i prije iztali, da im se prilika pružila. Ono su bila bolesna uda na zdravom tielu, kojemu njihovo odstranjenje nemože nego koristiti. Zato mi za njimi nežalimo, tim manje što se za tu operaciju pobrinula sama *„Istrija“*. Nu nije samo to dobra ona za nas učinila. Sa svojimi članci punimi zući i porugah na nas i naše pristae *„Istrija“* je za našu stvar — to joj svakako moramo priznati — više učinila, nego smo mi sa stotinu naših članakah. Ona je ostrimi svojimi članic probudila mnogo naših koji su dosad tvrdio spavali, ona je ovela sa našega stabla uvele i trulo grana u okremeniha one koje su zdrave ostale. Hajkom dakle, na naše popove *Istrija* postigla je protivno od onoga što je želila i mi mislimo, da čemo joj najviše zahvalnost iskazati, ako joj zaželimo, da i nadalje ide putem kojim se zaputila. Nu tukvo evo budrimo totu *Istriju*, nemožemo u da neopomenemo i naše vrlo rodoljubne popove, da nekotom duhom, Psovke i kleveta, koje *„Istrija“* na nje slpje, služe im samo na čast; a sramota bi za nje bila, i mi bi je morali od srca požaliti, kad bi o njih *Istrija* onako pisati bijela kako je ono ob onom štajerskom razratru, o kojom se pohvalno izrazil prigodom izbora, jer da se jo znao zahvalnim iskazati onim koji ga kao gosta u Istri velikodušno trpa. Onakve rieči za iskrena rodoljuba sramota su, koje se nikada oprati nedade.

Napred dakle braćo u svom rodoljubnom radu. Svećeničko zvanje nebi i onako imalo smisla kad se dolišti nebi skrbio kao za moraini tako i materijalni napredak povjerena si puka; a pravog napredka, poznato je, da nelma gdje narodna svjest spava. — Narodna prosvjeta sveta je stvar, tim svetija čim veće radi nje progonstvo trpimo. Progonstvo neka vas ne plaši, jer je i Isus sam, koga ste vi vjerni sluge, zato što je istinu propovjedno i svjetost širio, proganjen bio, ali je napokon njegova ideja ipak pohjedila. Bez borbe nelma pobjede a bez žrtve nelma blagoslova! A da dan pobjede nije daleko, očit nam je znak groznitavo trzanje protivnikah naših.

Razprava proti „Istriji“ pred rovinijskom porotom.

Nadali smo se, da će *„Istrija“* donieti obširno izvješće o kaznenoj razpravi, što se je protu njoj obdržavala u Rovinju dne 20 i 21 rujna. U poslednjem broju slavije i pjeva *„Tebe Boga hvalimo“* jer je preoblešen jedan ubogi kapelan, kao da je to ministar, a u svojoj pohjed pred rovinijskom porotom ni rieči. Čuti valjda i sama težinu te pobjede, znade, da, ako se to pobjeda, to je Pirhova pobjeda, to

si ju želi što prije izbrihati iz pameti. All mi nedemo, da to tako prodje. Niže donušamo verno izvješće ove razprave. Ovaj put se ograničujemo na komadić te razprave jer ostali materijal nedopušeća više, — a drugi put ćemo donesti sve ostalo.

Porota je sa 11 glasovah protu jednom riešili Dr. Tamara, urednika *„Istrije“*, oil obtužio i tim objavila, da po pričanju svjedokah ona se je osvjedočila, da su gr. Semelli i Velnić bili u noći maitju 13—14 lipnja pijani, i da je g. Mikiša bio 27. lipnja pijan tuko, da malo što se nije izbljuvao na diete, koje je kratko u poslje, da je zbilja hljuvao, to da je Dr. Tamara prihodućno ono sve u svojem listu, istinu pisao. Tužitelji uložili su protu osudi ništovnu žalbu.

Kad pukne osuda nesnje se o njoj kazniti ni biela ni crna. Ni mi nedemo tova činiti. Misli su ipak slobodne. Njih ne vežu paragrafi. Neka dakle misli o osudi što komu drago i mi mislimo svoje.

Što možemo kazati jest, da je porotna presuda začudila sve one, koji su pozorno pračili razpravu i trezno sudili ob onom što su čuli i viđeli.

Česa pak nemožemo premučati jest bezuknost tuženikovah braniteljah i rovinjskih odvjetnikah, koji su 19 rujna u večer pogostili sve porotnike, a osobito bezuknost braniteljah Dra. Giezera, koji je presudu porotnikah u razpravli nazvao *„crističnom“* (rodoljubnom).

Nemožemo premučati još jedne okolnosti, da bi se naima porotnici imah bolje podučiti o tajnosti njihova vječanja i glasanja. Čuli smo, da sa je neki porotnik izrazio: quel m.o. de Catarinčić volje farne sigurna, ma el ga elupá questo i popratilo svoje rieči shodnim udarcem po laktu. Ovo je žalostno, ali istinito, a mi bi želili, da se to radi ugleda samo porote nedogadja.

A sada evo razprave: Pradjednik: savjetnik Colucc, sudci: -avjetnik Manaro i pristav dr. Devescovi protokolist pristušnik Albanese.

Porotnici: Giacomo Grossan, Leonardo Florensis, Domenico Dehngihl, Alessandro Tamara, Mattio Buranello, Angelo Meyer, Cristoforo Cosovell, Francesco Steppan, Antonio Boss, Cesare Cocovich, Girolamo Curto, Agostino Ritossa, Cattarinich.

Tužitelji: pop Mijat Semelli, župnik barbarski; pop Ivan Velnić kapelan pornjanski i pop Andrija Mikiša kapelan lovranski. Njih zastupa kazneni branitelj Dr. Josip Stančić.

Tuženik: Dr. Marko Tamara. Brane ga: Dr. Giezer i Dr. Bocalnari.

Predsjednik nakon običnih formalnostih otvori sjednicu i pročita obtužbu Semelliovu i Velnićovu a onda onu Mikiševu. Sadržaj njim je u kratko sljedeći:

Za vrijeme pokrajinskih izborah list *„Istrija“* donio je dvie vjesti: u jednoj je javljeno, da sa pop M. Semelli i pop J. Velnić u kasnu večer ležali na česti pijani, a u drugoj, da je pop Mikiša lišno pijan diete krestiti i malo što se nije nanj izbljuvao, a zatim da su ga viđeli hljuvati i okrstio ga hjesomučnikom spravim na sve. — Sva trojica tuže: Dr. Marka Tamara, kao odgovornog urednika *„Istrije“*, nad uvriede poštenja § 488 kaz. zak. a

